

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Sjöingenjörsprogrammet

Självständigt arbete

Nyexaminerade fartygsingenjörer

Vilken kompetens har de?

Författare: Daniel Larsson
Handledare: Joakim Heimdahl
Examinator: Joakim Heimdahl
Termin: HT2021/VT2022
Ämne: Självständigt arbete
Nivå: 15HP
Kurskod: 1SJ51I

Utbildningsprogram: Sjöingenjörsprogrammet
Arbetets omfattning: Självtändigt arbete, 15hp
Titel: Nyexaminerade fartygsingenjörer
Vilken kompetens har de?
Författare: Daniel Larsson
Handledare: Joakim Heimdahl

Abstrakt

Arbetet som ny fartygsingenjör kan vara stressigt och krävande på flera sätt och för att kunna utföra arbetet på ett korrekt sätt behövs rätt kompetens. Syftet med studien är att få en insikt i om nyexaminerade sjöingenjörer har tillräckligt med kompetens för att utföra arbetsuppgifterna som andre fartygsingenjör och på vilka sätt kompetensen införskaffats. För att ta reda på det intervjuades fem fartygsingenjörer. Resultatet visar att kunskaper som är en del av den slutgiltiga kompetensen kommer ifrån flera olika sammanhang både före och under utbildningen på sjöingenjörsprogrammet samt att de intervjuade fartygsingenjörerna känner sig kompetenta nog att klara av jobbet som andre fartygsingenjör.

Nyckelord Kompetens, sjöingenjör, fartygsingenjör, nyexaminerad, tidigare erfarenheter

Degree course: Marine Engineering
Level: Diploma Thesis, 15 ETC
Title: Newly graduated marine engineers
How competent are they?
Author: Daniel Larsson
Supervisor: Joakim Heimdahl

Abstract

The work as a new marine engineer can be stressful and demanding in several ways and in order to be able to carry out the work correctly, the right skills are needed. The purpose of the study is to gain an insight into whether newly graduated marine engineers have enough competence to perform the duties of Second engineer and in what ways the skills have been acquired. To find out, five marine engineers were interviewed. The results show that pieces of knowledge that are part of the final competence comes from several different contexts both before and during the education at the marine engineering program and that the interviewed engineers feel competent enough to handle the job as second marine engineer.

Key words:

Competence, prior knowledge, marine engineer, maritime academy

Tack

Stort tack till John Granberg för korrekturläsning och synpunkter på arbetet. Jag vill även tacka Joakim Heimdahl för alla åsikter och hjälpande kommentarer under arbetets gång.

Definitioner och förkortningar

Chief – Teknisk chef ombord

IMO - International Maritime Organization

Hamnstatsinspektion – Inspektion av fartyget i den stat som fartyget anlöper

HP – Högscolepoäng

Maskinist – Äldre benämning för fartygsingenjör

Maskinbefäl – Annan benämning på fartygsingenjör

Oljedagbok – Dokumentering för omflyttning och förvaring av oljehaltiga vätskor ombord

STCW - Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers

Vetting-inspektion – Inspektion av fartyg på beställning av oljebolag

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Syfte	2
2.1	<i>Frågeställning</i>	2
3	Metod	2
3.1	<i>Etik</i>	2
3.2	<i>Kvalitativ metod</i>	3
3.3	<i>Utformande av intervjumall</i>	3
3.4	<i>Utförande av intervju</i>	3
3.5	<i>Bearbetning av intervjusvar</i>	3
3.6	<i>Avgränsningar</i>	3
3.7	<i>Bortfall</i>	3
4	Teori och tidigare forskning	4
5	Resultat	5
5.1	<i>Förkunskaper innan sjöbefälshögskolan</i>	5
5.2	<i>Utbildningen på sjöbefälshögskolan</i>	6
5.3	<i>Vid första arbetstillfället</i>	8
6	Analys och diskussion	10
6.1	<i>Förkunskaper innan sjöbefälshögskolan</i>	10
6.2	<i>Utbildningen på sjöbefälshögskolan</i>	11
6.3	<i>Vid första arbetstillfället</i>	12
6.4	<i>Metoddiskussion</i>	13
6.5	<i>Förslag till vidare forskning</i>	13
7	Referenser	14
	Bilagor	i

1 Inledning

Att arbeta som fartygsingenjör kan stundtals vara både fysiskt och psykiskt krävande. Som nyexaminerad sjöingenjör brukar det första fartygsingenjörsjobbet vara andre fartygsingenjör där de primära ansvarsområdena är underhåll och drift av hjälpsystem som separatorer, pumpar och generatorer. Förutom ett brett tekniskt kunnande krävs det även att fartygsingenjören klarar av att utföra arbetsuppgifterna under stressiga förhållanden som stundtals förekommer samt klarar av att jobba självständigt så väl som i grupp. Därtill krävs även ett säkerhetstänk i arbetet ombord vare sig det handlar om brandförebyggande åtgärder eller underhåll på kritisk utrustning då felande sådan vid fel tidpunkt kan få katastrofala följder. Det ställs alltså höga krav på vad en nyexaminerad fartygsingenjör ska besitta för kunskaper när denne börjar sitt första jobb på ett fartyg, då bristande kompetens kan leda till olyckliga konsekvenser så som kapitalförluster, förseningar, onödigt extraarbete eller till och med förlisning.

För att kunna arbeta som fartygsingenjör på fartyg erfordras behörigheten maskinbefäl klass V som är möjlig att söka ut efter avslutad sjöingenjörsexamen. Denna examen fås genom 4 års studier på sjöfartshögskolan där studierna varvas med fartygsförlagd praktik samt tillämpad el- och verkstadspraktik. Sjöingenjörsprogrammet omfattar totalt 277,5 hp och är uppdelat i fem olika kursgrupper bestående av Fartygsteknik om 82,5 hp, Teknologi om 30 hp, El- och reglerteknik om 35 hp, Miljö, säkerhet och samhälle om 32,5 hp och Behörighetsgrundande verksamhetsförlagd utbildning (fartygsförlagd praktik) om 97,5 hp. Detta utbildningsprogram är utformat så att det följer de krav som ställs av konventionen STCW (Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers) och så att den uppfyller de kriterier som ställs av Transportstyrelsen (Linnéuniversitetet, 2018). Sedan arbetet med denna studie påbörjats har utbildningsplanen för sjöingenjörsprogrammet reviderats något men antal högskolepoäng per kursgrupp är densamma som vid studiens början (Linnéuniversitetet, 2022).

Vid första anställningen som fartygsingenjör efter avslutade studier sätts de teoretiska och praktiska kunskaperna på prov. Räcker de förkunskaper och erfarenheter som införskaffats från skolan under dessa fyra år och kanske från tidigare erfarenheter eller finns det kunskaper som saknas som kan leda till komplikationer vid första arbetstillfället på ett fartyg. Denna studie kommer undersöka vad nyexaminerade fartygsingenjörer själva tycker om sin kompetens, förkunskaper och om eventuella svårigheter uppenbarat sig vid första arbetstillfället.

2 Syfte

Syftet med studien är att få en insikt i om nyexaminerade sjöingenjörer har tillräckligt med kompetens för att utföra arbetsuppgifterna som andre fartygsingenjörer och hur kompetensen införskaffats.

2.1 Frågeställning

- Upplever nyexaminerade sjöingenjörer att deras kompetens varit tillräcklig för arbete som andre fartygsingenjörer efter examen?
- Vad är det som bidragit till kompetensen?
- Går det att se eventuella brister i kompetensen?

3 Metod

För att få svar på frågeställningen valdes en kvalitativ studie i form av semi-strukturerade intervjuer. Respondenterna som valde att medverka fick ta del av frågeformuläret samt en bilaga som förklarar syftet med studien innan intervjuerna ägde rum så att respondenterna kunde vara väl förberedda på vilka frågor som skulle komma. Två intervjuer genomfördes vid personligt möte, två intervjuer genomfördes via telefon och en intervju genomfördes via mejl. Intervjuerna som ägde rum via personligt möte och via telefon spelades in på en dator och transkriberades sedan.

3.1 Etik

Intervjuupplägget utgick från Vetenskapsrådets riktlinjer för forskningsintervjuer. Dessa riktlinjer är uppdelade i fyra regler. Informations-, samtyckes-, konfidentialitets- och nyttjandekravet. (Vetenskapsrådet, 2002)

Dessa fyra regler uppfylldes genom att en bilaga skickades till informanterna på förhand där det står beskrivet vad arbetet handlar om, att informanten kommer att vara helt anonym, att de när som kan välja att avsluta intervjun och att de kan välja att avstå från att svara på vissa frågor, att de har rätt till att ta del av transkriberingen och att de får ta del av rapporten efter publicering.

3.2 Kvalitativ metod

Fördelen med att använda en kvalitativ intervjumetod är att bortfallet är lågt då de tillfrågade sällan väljer att avböja medverkan i en intervju (Larsen, Ann Kristin, 2018).

Valet att göra intervjun till semi-strukturerad var för att möjligheten till att ställa uppföljningsfrågor skulle finnas om det skulle behövas. På detta sätt ges möjligheten att låta respondenterna utveckla sitt resonemang och intervjun blir mer flexibel (Larsen, Ann Kristin, 2018).

3.3 Utformande av intervjumall

I boken att utreda, forska och rapportera tas ”Tio dödssynder vid intervjuer och enkäter” upp. Det är en lista som bygger på ett föredrag av journalisten John Sawatsky där han presenterar tio punkter för vad en intervjuare inte ska göra under en intervju (Eriksson m fl 2011 s 101-102). Denna lista användes som guide vid utformandet av intervjumallen.

3.4 Utförande av intervju

På grund av avstånd och tid så gjordes några intervjuer via telefon och mejl. Intervjuerna som gjordes vid personliga möten tog cirka 30 minuter vardera och intervjuerna som gjordes per telefon tog 20-30 minuter.

3.5 Bearbetning av intervjusvar

För att garantera att ingen information från intervjutillfällena skulle gå förlorad så spelades de in för att sedan transkriberas ordagrant. Genom att bearbeta datan på detta sätt kan validiteten öka något. (Larsen, Ann Kristin, 2018).

Efter att intervjusvaren transkriberats bröts de ned för att sedan renskrivas.

3.6 Avgränsningar

Urvalet begränsades till arbetsaktiva andre fartygsingenjörer som tagit examen från det 4-åriga sjöingenjörsprogrammet under de senaste 10 åren.

3.7 Bortfall

Sex stycken andre fartygsingenjörer tillfrågades, fem valde att medverka och en valde att inte medverka i denna studie.

4 Teori och tidigare forskning

För att kunna få svar på frågeställningen och kunna göra en analys på intervjuvaren måste först ordet kompetens förtydligas.

Vad är det som definierar kompetens?

I Svenska Akademiens ordlista definieras kompetens som ”tillräckligt god förmåga för att utföra vissa uppgifter som ofta framgår av sammanhanget” (Svenska Akademiens ordlista, 2021)

I rapporten *Vad är kompetens? Av Nils Karlson och Elina Fergin* definieras kompetens som ”förvärvad förmåga att på ett tillfredsställande sätt utföra specifika arbetsuppgifter i konkreta situationer.”

Karlson och Fergin menar att kompetens är en blandning av teoretisk/vetenskaplig kunskap, praktisk kunskap och omdömeskunskap och Karlsson och Fergin definierar dem enligt följande (Fergin & Karlson, 2013):

- Vetenskaplig kunskap förvärvas främst genom formell, teoretisk utbildning.
- Praktisk kunskap förvärvas främst genom konkret erfarenhet, praktik och handledning.
- Omdömeskunskap förvärvas främst genom konkreta erfarenheter och kritisk reflektion över det egna handlandet.

Kompetens kan även beskrivas som formell och reell.

Reell kompetens är den kompetens som en person faktiskt besitter, denna kompetens saknar dock något formellt bevis så som betyg från en utbildning. Denna kompetens utvecklas genom hela livet i form av till exempel arbeten och fritidsaktiviteter.

Formell kompetens är kompetens som är dokumenterad och där det finns någon form av utbildningsbevis eller betyg (Högskoleverket, 2009).

Dessa två former av kompetens används mest i utbildningssammanhang men används i denna rapport för att beskriva kompetens i arbetslivet.

5 Resultat

I denna del presenteras de resultat som framkommit vid intervjuerna.

5.1 Förkunskaper innan sjöbefälshögskolan

Tidigare utbildning

De tillfrågade har läst olika gymnasieprogram innan studier till sjöingenjör, de program som lästs är teknik, samhäll/forskning, naturvetenskap, och byggprogrammet. En informant säger sig ha haft nytta av kurser i verkstadsämnen där praktiska moment som svetsning, svarvning och fräsning ingick. En annan informant nämner att de mer grundläggande ämnena som matematik och kemi varit till hjälp. Två informanter säger att tidigare utbildning inte varit till någon hjälp.

Tidigare arbeten

Informanterna ombads beskriva vilken hjälp de har av kunskaper från tidigare arbeten. En av informanterna som säger sig ha fått hjälp av att moment som felsökning och reparation av mindre system förekommit, som enligt informanten lett till en viss förståelse för det. Vad som också tas upp är förmågan att samarbeta på en arbetsplats samt hur olika sorters människor med olika förutsättningar hanteras.

Det som har bidragit till något är den sociala biten på en arbetsplats, att jobba tätt inpå mycket folk, hur man hanterar olika sorters människor med olika förutsättningar, man har fått lära sig hur man hanterar människor.

Fritidsintressen

En annan bidragande del till förkunskaper är det egna fritidsintresset där tre av informanterna nämner ”skruvande”. Moment som reparationer och service på mopeder, bilar, traktorer och skogs- och lantbruksmaskiner. En informant nämner också att termer som används till sjöss har lärts under uppväxten via fritidsbåtlivet.

Intresset för att skruva har man nog alltid haft med, jag har alltid varit intresserad av att arbeta praktiskt.

Det är ju just det att man är tekniskt lagd, gillar teknik. Skruvande är rätt lika var som.

Råd av närstående

Informanterna ombads beskriva vilken hjälp de kunnat få av närstående. Två av respondenterna har föräldrar som jobbar eller har jobbat inom sjöfart där en av dessa

informant säger att sjöfarten aldrig varit främmande utan alltid funnits nära inpå livet. Hjälp i form av felsökning av saker och frågor angående dieselmotorer är kunskap som några informanter kunnat ta del av från närstående. En informant säger att närstående som arbetat inom sjöfart har varit en bidragande orsak till att intresset för sjöingenjörsyrket väckts.

Både min bror och pappa är sjökaptener och att de alltid funnits nära till hands. Sjöfarten har aldrig varit något främmande utan att jag är uppvuxen med det och att det alltid varit nära inpå livet.

5.2 Utbildningen på sjöbefälshögskolan

Mer och mindre fokus på visst ämne

När det kommer till om sjöbefälshögskolan skulle lägga mer fokus på något visst ämne så är svaren blandade. En informant säger att mer el- och verkstadspraktik hade varit utvecklande. En annan informant säger sig vilja ha mer utbildning i hur IMO:s regler och konventioner ska tydas.

En informant säger sig ha varit missnöjd med en kurs i ledarskap. Denne hade önskat att utbildningen bättre förberedde en för det stora ansvaret det innebär att arbeta som fartygsingenjör.

En annan informant nämner att det är upp till var och en att ta ansvar för sin egen tid och fokus vid studierna.

Tror att skolan, dom lägger ju mycket fokus på ämnena som är tuffa, matteämnena och så. Sen handlar det nog mest om hur man själv lägger sitt eget fokus. Vad man själv har lätt för, svårt för, är det så att man har svårt för ett visst ämne så måste man kanske lägga mer av sin studietid på det.

Skolan lär nog ut det som behövs, sen så är det nog till var och en vad man behöver lägga mer fokus på. Sen kan man ju alltid dividera om att man ska ha fler lektionstimmar för vissa saker och så där. Jag tyckte nog att det var rätt så bra. Man kan liksom inte nöta ett visst ämne hur länge som helst heller utan det måste ju ha en viss takt för man vill ju bli klar med grejerna. Jag tror det är mycket till var och en att fördela sin egen tid.

Den del av utbildningen som flera av informanterna tycker varit till mest hjälp vid det första arbetstillfället är praktiken. Några andra ämnen som nämns är fartygssystem och komponenter, fartygsdrift, elsystem och felsökning, driftoptimering och felsökning, termo- och hydrodynamik. En informant säger att den tekniska engelskan också varit till hjälp då bruksanvisningar ofta är skriven med teknisk engelska.

Praktiken, 100 procent. Utan den hade man inte klarat att komma ut på båt, tror jag, om man inte har seglat innan. Bara den teoretiska biten, jag tror inte man hade löst ett andre maskinistjobb, utan praktik. Det är helt klart det viktigaste på hela utbildningen, praktiska biten. Jag tror inte det finns någon kurs utöver praktiken som är så relevant för yrket, helt klart. Sen fyller alla kurser en funktion, men helt klart praktiken.

All form av praktik samt kurserna fartygssystem och komponenter, fartygsdrift, elsystem och felsökning samt driftoptimering och felsökning för att nämna några. Praktiken samt dessa kurser har så pass nära koppling till det arbetet som utförs som fartygsingenjör och har således varit till stor hjälp.

På frågan om vilken typ av lärosätt som varit mest givande för studierna svarar alla informanter de praktiska momenten men det poängteras även av en informant att vissa ämnen lärs ut bättre i form av föreläsningar.

Praktiska moment. Sen är det väl klart att även om man nu börjar, alltså när man är färdigutbildad maskinist är det ju väldigt praktiskt. Det är ju inte så mycket teori bakom det, men sen om du blir chief eller teknisk inspektör så är det väl klart att man har nytta av att ha så mycket teori bakom sig. Men just det för att vara fartygsbefäl så är det ju det praktiska som gett mest.

På frågan om skolans utbildningsplan för sjöingenjör givit informanterna tillräckligt med förkunskaper så svarar alla ja.

Praktiken

Informanterna ombads att beskriva vilka kunskaper den fartygsförlagda praktiken medfört. En respondent nämner att sociala biten är en viktig aspekt som den ger, hur det fungerar både socialt och hur det är att vara isolerad under en längre period. Andra kunskaper som den fartygsförlagda praktiken medgivit är bland annat avhjälpande och förebyggande underhåll, underhållssystem och drift. En informant poängterar att en stor del av det som lärs på utbildningen är under praktiken. Vad som också nämns är det är en stor kontrast mellan att vara elev och att komma ut som befäl.

Jag tycker i alla fall det är svårt, för det är sådan sjuk stor skillnad att vara elev och komma ut som befäl. Det går liksom inte riktigt och bara gå på att ha det ansvaret, det tycker jag nog är den största skillnaden liksom och det skulle jag säga, man känner inte alls av det eller jag gjorde inte det när man var elev.

När det kommer till delaktighet i arbetet ombord under den fartygsförlagda praktiken så säger alla informanter att de varit delaktiga i det dagliga arbetet ombord. En respondent berättar att under första perioden så var det mest rutinjobb tillsammans med motorman för att under andra, tredje och fjärde praktikperioden i stället gå med tredje- och/eller andrefartygsingenjören. Informanten nämner också att under sista perioden så blev arbetet mer självständigt, att hen fick ta ansvar och driva egna projekt.

De flesta båtar jag varit på, där var man ju, jag var väldigt delaktig i allt. På vissa har man ju fått gå med både andre- och förste maskinisten. Jag har mer känt att man varit en extragubbe, att ha med i arbete liksom. Så har man varit med och fått lära sig hur man gör. Varit med och fått göra

allting från överhalningar till felsökning, rutiner, uppstart och sådana grejer. Ja, jag har försökt vara med på så mycket som möjligt när jag varit på praktik, för det var där man lärde sig mest.

5.3 Vid första arbetstillfället

Vissa respondenter har utfört den fartygsförlagda praktiken på det fartyg de arbetar på nu och anser att detta har gett fördelar i form av viss fartygskänedom.

Har hjälpt mig på ett sådant sätt att jag redan innehar kännedom om, och erfarenhet av, de olika maskinerna och systemen samt deras placering. Att redan innan man börjar arbeta som fartygsingenjör veta hur fartyget ser ut rent strukturellt är till stor hjälp vid olika larm, både maskinlarm men även vid brand/incidentslarm och övningar.

Det som av några respondenter uppfattats som svåra arbetsmoment i början är att dokumentera rätt i oljedagboken samt att utföra bunkring, där en informant anser att det är det som är mest stressande i början då det måste bli rätt. En annan av de intervjuade tycker att större övningar samt att ha vakt som ensam fartygsingenjör i maskinrummet varit mest problematiskt i början, dock säger informanten att det försvinner med tiden.

All pappersskrivande och hålla koll på alla papper som man skulle fylla i som man gjort vid bunkring och diverse jobb. Sen är väl alla jobb svåra om man inte, har man bra medarbetare så har man ju alltid någon att fråga eller ta hjälp av, så det brukar lösa sig till sist. Är det något som är trasigt så kan det inte bli mer trasigt när man håller på med det, antingen blir det bättre eller så får man köpa ny. Det är väl mest ta till insikt att saken är trasig så måste man ju ändå försöka.

För att lösa svåra arbetsuppgifter ombord så nämner flera av informanterna att hjälp från seniorbefäl varit tillgänglig samt att samarbete ombord varit till hjälp. En annan informant säger att vissa problem kräver tålamod och att det lugnt och sansat analyseras innan det kan lösas.

Arbetsmoment som görs om och om igen anses av de flesta respondenter varit lättast att lösa, med andra ord rutinjobb.

Det blir som med allt, första gången man gör något blir det lite lurigt sen när man gjort det några gånger så blir det enkelt, man blir trygg i det, man blir ju trygg med tiden.

Det är ju rutiner och allt sådant, man blir ju trygg, i sin yrkesroll. I början så tyckte man väl allt eller jag tyckte det mesta var, hur ska man göra här, men sen när man gjort det två, tre gånger så borde man veta att det gick bra så kör man bara på liksom.

Vid första arbetstillfället som fartygsingenjör säger alla respondenter att arbetskamraterna varit hjälpsamma, men flera respondenter poängterar att det handlar mycket om hur man själv är och att om intresse för arbetet visas så hjälper arbetskamraterna gärna till.

Det får jag nog väl säga att dom var mycket, egentligen. De hade ju förståelse för att det var första båten också eftersom jag kom direkt från skolan och satte väl ändå nivån på arbetsmoralen och arbetandet. Det var en bra sammanhållning på den båten.

Om alla känner sig delaktiga, att man arbetar för att få det bättre.

Tycker alla varit väldigt hjälpsamma. Tror de flesta förstår att man omöjligt kan kunna allt direkt när man påbörjar sin första arbetsperiod som fartygsingenjör.

På frågan om respondenterna vill tillägga något så svarar en av informanterna att skolan bör lägga mer tid på hur oljedagboken ska skrivas och tolkas.

6 Analys och diskussion

För att få svar på frågeställningen har intervju svaren först analyserats för att sedan sammanfattas i en slutsats.

6.1 Förkunskaper innan sjöbefälshögskolan

Resultatet visar att gymnasieutbildningen innan studierna på sjöingenjörsprogrammet varierar. Genomgående anser respondenterna att gymnasieutbildningen inte varit en stor bidragande del till deras kompetens dock nämner en informant att tekniska ämnen som matematik och kemi varit till viss hjälp, vilket kan anses tillhöra den teoretiska kunskapsdelen som är en del i den slutgiltiga kompetensen.

En respondent nämner att praktiska verkstadsämnen så som svarvning, fräsning och svetsning har varit en bidragande del från tidigare utbildning, vilket är tänkbart eftersom många av de momenten ingår i arbetet som fartygsingenjör och dessa moment kan också anses vara en del till den praktiska kunskapen.

Från tidigare anställningar visar resultatet att samarbete på en arbetsplats är en viktig kompetensaspekt som de bidragit med. Att besitta förmågan att samarbeta är en stor del i jobbet som fartygsingenjör då flera arbetsmoment kräver just det, inte bara samarbete i arbetet som utförs i maskinrummet utan också med övrig personal ombord samt med tekniker i land. Att besitta förmågan att samarbeta kan anses tillhöra omdömeskunskapen som ingår i vad Fergin & Karlsson anser består kompetens av.

En annan bidragande kompetensdel som tidigare anställningar också bidragit med är praktiska kunskaper som felsökning, reparationer och systemtänk, dessa moment är också en stor del i det vardagliga arbetet som fartygsingenjör.

Genom olika fritidsintressen har flera respondenter införskaffat praktisk kunskap i form av "skruvande". Alla dessa förkunskaper kan ses som en bidragande del i till den slutgiltiga kompetensen att besitta vid första arbetet som fartygsingenjör då en stor del av arbetsuppgifterna handlar just om felsökning, reparationer och "skruvande".

I resultatet går det även att se att flera av respondenterna kunnat ta del av närståendes praktiska kunskaper och kompetens inom områden som kan relateras till arbetet i ett maskinrum, där frågor angående felsökning samt hjälpan information om dieselmotorer framkommit.

Sammanfattningsvis går det att se att många av de tillfrågade anser sig ha införskaffat en del relevanta förkunskaper innan studierna till sjöingenjör och att dessa huvudsakligen består av praktisk kunskap men även i viss mån teoretisk och omdömeskunskap.

6.2 Utbildningen på sjöbefälshögskolan

Resultatet visar att på frågan om vad utbildningen till sjöingenjör skulle kunna lägga mer fokus på är svaren spridda och högst individuella. Det som framgår är att en djupare förståelse i IMO:s lagar och regler är några kunskaper som saknas till kompetensen. Det framgår också att en kurs i ledarskap inte riktigt levde upp till förväntningar. Detta kan ses som en viss saknad av teoretisk kunskap från studierna på sjöbefälshögskolan, men det framgår också av resultatet är att det handlar mycket om det egna ansvaret för studierna för att uppnå den kompetens som kan behövas som nybliven fartygsingenjör.

Det framgår av resultatet att under utbildningen skulle några av informanterna gärna studera mer av el-relaterade moment/kurser. Detta kan även ses i arbetet av Wittgren & Lindgren där en stor del skulle vilja se fördjupningskurser i just el- och reglerteknik, vilket skulle kunna bidra med mer av teoretisk kunskap.

De delar som enligt informanterna givit mest under utbildningen på sjöingenjörsprogrammet är den fartygsförlagda praktiken samt de praktiska momenten. Detta kan anses rimligt då praktiken är den del av utbildningen som mest återspeglar arbetet som fartygsingenjör som i början består av många handfasta och praktiska moment och kan även kategoriseras som praktisk kunskap.

Även fast de praktiska inslagen i utbildningen anses givit mest för den slutgiltiga kompetensen går det se av resultatet att kurser i mer teoretiska ämnen som fartygssystem och komponenter, fartygsdrift, elsystem och felsökning, driftoptimering och felsökning, termo- och hydrodynamik också varit bidragande teoretiska kunskapsdelar till kompetensen.

Fartygsförlagda utbildningen

Resultatet visar att de kunskaper som den fartygsförlagda utbildningen bidragit med är av mer praktisk karaktär som avhjälpande och förebyggande underhåll, arbete i underhållssystem och drift av utrustning ombord. Dessa moment är en stor del av arbetsmomenten i arbetet som fartygsingenjör och kan anses som en viktig del i den kompetens som en fartygsingenjör bör besitta.

Det går även se i resultatet att den fartygsförlagda praktiken givit kunskaper i hur det fungerar socialt ombord. Det kan anses som en viktig omdömeskunskap då även om en stor del av arbetet som fartygsingenjör kräver tekniskt kunnande så bör det även fungera socialt ombord, både hur man själv fungerar socialt på ett fartyg samt hur det är att vara isolerad och borta från hemmet under längre perioder.

Summerat går det att se att vissa informanter anser att det saknas teoretisk kunskap i vissa delar från den undervisning som sker i skolan. Det framgår också enligt de tillfrågade att den del av utbildningen som givit mest för utvecklingen av kompetensen är den fartygsförlagda

praktiken samt de praktiska momenten där det går att se att teoretisk och praktisk kunskap samt i viss mån omdömeskunskap införskaffats.

6.3 Vid första arbetstillfället

Det framgår i resultatet att flera av respondenterna utfört den fartygsförlagda praktiken på det fartyg de jobbar som fartygsingenjör nu, vilket i sin tur givit en viss fartygskänedom.

På frågan om vad som uppfattats svårt i början som fartygsingenjör svarar flera respondenter att dokumentera korrekt i oljedagboken. Anledningen till att det upplevs som svårt kan till viss del bero på teoretisk kunskapsbrist men kan också bero på att oljedagboken i viss mån kan bli granskad av yttre organ vid till exempel hamnstatskontroll och vid vetting-inspektion vilket i sin tur kan leda till en ökad stress och osäkerhet hos den som utför dokumentationen i oljedagboken.

Det går även att se i resultatet att moment som bunkring har uppfattats som problematiska. Att svårigheter uppenbarat kan bero på saknad av praktisk kunskap vilket kan leda till osäkerhet hos den som ska utföra bunkringen men också att konsekvenserna kan bli stora vid till exempel läckage under bunkeroperationen.

Resultatet visar också att vara vakthavande maskinist ensam har varit något problematiskt i början som ny fartygsingenjör. Det handlar nog också om osäkerhet och att man är ny på arbetet snarare än kompetensbrist, vilket även går att se i resultatet då respondenten anser att osäkerheten försvinner med tiden.

I resultatet går det att se att när svårigheter vid första arbetstillfället uppenbarat sig så har de tillfrågade kunnat ta stöd eller hjälp från seniorbefäl och alla respondenter anser att arbetskolllegorna varit hjälpsamma vid första arbetstillfället. Det nämns också att det handlar mycket om hur man är som person själv, visas intresse för arbetsuppgifterna så hjälper arbetskolllegorna gärna till.

Det framgår också att vissa arbetsuppgifter kan ta tid att lösa och att det krävs analysering och tålamod innan vissa problematiska moment kan lösas.

Det går att se av resultatet att vid vissa arbetsmoment vid det första arbetstillfället saknas i viss mån teoretisk och praktisk kunskap, men det går också att anta att det handlar mycket om självsäkerhet och vana inför arbetsuppgifterna, vilket kan ses i resultatet där de flesta arbetsuppgifter till slut blir lättare att utföra ju fler gånger de utförts.

Sammanfattande slutsats

Det går att se att praktisk, teoretisk och omdömeskunskap som enligt Fergin & Karlsson är de delar som kompetens består av har införskaffats från flera olika källor både innan och under studierna på sjöbefälshögskolan.

Något som är genomgående i resultatet är att svaren varierar och att de svårigheter som uppstått vid första arbetstillfället är högst individuella och i många fall handlar det nog snarare om brist på självsäkerhet och ovana inför arbetet än kompetensbrist. Även fast vissa komplikationer uppstått vid den första tiden som andre fartygsingenjörer så går det att se att alla tillfrågade i denna studie känner sig kompetenta nog att utföra de arbetsuppgifter de ställs emot vid första arbetstillfället.

6.4 Metoddiskussion

En kvalitativ studie som i detta fall består av endast fem respondenter är svår att generalisera, för att få ett mer generaliserbart resultat skulle studien behövt ha betydligt fler medverkare. Det kan inte heller sägas att resultatet i denna studie till hundra procent stämmer överens på alla nyexaminerade sjöingenjörer då antalet respondenter var så få i denna studie.

Svaren från en kvalitativ intervju kan ibland vara missvisande då den som intervjuas kan välja att ge svar som inte stämmer överens med vad de egentligen tycker. Detta kan ses som en nackdel och kan bero att den intervjuade vill göra den som intervjuar till lags (Larsen, Ann Kristin, 2018).

Utformandet av intervjufrågorna och intervjuguiden kunde varit bättre om testintervjuer hade utförts först för att sedan finjustera intervjufrågorna då resultatet från vissa intervjufrågor visade sig inte vara relevanta för denna studie.

I analysdelen kategoriserades intervju svaren i något av de tre kunskapsdelarna som vad enligt Fergin & Karlsson anser kompetens är.

6.5 Förslag till vidare forskning

- Denna studie undersöker kompetensen i sin helhet hos nyexaminerade sjöingenjörer, det vore intressant att göra en liknande studie fast i stället undersöka kompetensen i något av de fem kursblocken.
- Göra en likadan studie fast använda sig av en kvantitativ metod i stället.
- En studie där det undersöks om kunskaperna inför bunkring och dokumenterande i oljedagboken verkligen är otillräckliga, eller om svaren påverkats av att det upplevs som en ansvarsfull uppgift där det är av stor vikt att det blir rätt, vilket leder till en viss osäkerhet även om kompetensen är tillräcklig för att utföra uppgiften.

7 Referenser

Eriksson, Lars Torsten & Wiedersheim-Paul, Finn (2011). *Att utreda, forska och rapportera*. 9. uppl. Malmö: Liber

Fergin, Elina & Karlson, Nils (2013). *Vad är kompetens?* Tillgänglig:
https://cms.ratio.se/app/uploads/2014/11/vad_ar_kompetens__rapport_nr_6.pdf

Högskoleverket (2009). *Reell kompetens vid bedömning av behörighet och tillgodoräkningen*.
<https://www.uka.se/download/18.12f25798156a345894e2bb6/1487841904032/0921R.pdf>

Larsen, Ann Kristin (2018). *Metod helt enkelt: en introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Andra upplagan Malmö: Gleerups

Linnéuniversitetet (2018). *Utbildningsplan, Sjöingenjörsprogrammet 180 högskolepoäng varvat med behörighetsgrundande utbildning 97,5 högskolepoäng, 180 högskolepoäng*. Tillgänglig:
<https://kursplan.lnu.se/utbildningsplaner/utbildningsplan-YGSIP-3.pdf>

Linnéuniversitetet (2022). *Utbildningsplan, Sjöingenjörsprogrammet 180 högskolepoäng varvat med behörighetsgrundande utbildning 97,5 högskolepoäng, 180 högskolepoäng*. Tillgänglig:
<https://kursplan.lnu.se/utbildningsplaner/utbildningsplan-YGSIP-6.pdf>

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Wittgren, J., & Lindgren, K. (2014). *Valbara kurser: En enkätstudie om valbara kurser för sjöingenjörsstudenter vid Sjöfartshögskolan i Kalmar*. Tillgänglig:
<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lnu:diva-34257>

Bilagor

Bilaga I

Intervjuupplägg

Tid och datum för intervjun.

I.

Om den intervjuade.

- Vilket lärosäte studerade du på?
- Vilket år tog du examen?
- Började du arbeta direkt som fartygsingenjör efter examen?

II.

Förkunskaper innan sjöbefälshögskolan.

- Vilket program läste du på gymnasiet?
- Beskriv vilken nytta du haft av tidigare utbildningar i ditt jobb som fartygsingenjör.
- Beskriv vilken nytta du haft av tidigare arbeten i ditt jobb som fartygsingenjör.
- Har du något intresse/hobby som gett dig förkunskaper som hjälpt dig i ditt valda yrke?
 - Beskriv hur den kunskapen hjälpt dig.
- Har du föräldrar eller närstående inom samma yrke som du kunnat ta hjälp av?
 - Beskriv hur det hjälpt dig.

III.

Utbildningen på sjöbefälshögskolan.

- Är det något ämne som du känner att skolan skulle kunna lägga mer fokus på?
 - Beskriv varför.

- Är det någon kurs som du känner var överflödig?
 - Beskriv varför.

- Vilken del/kurs/kurser av utbildningen tycker du hjälpt dig mest vid ditt första arbetstillfälle?
 - Beskriv på vilket sätt.

- Beskriv vilket lärosätt du tycker givit mest i dina studier: föreläsningar, seminarium, laborationer, praktiska moment, studier på egen hand, osv.

- Anser du att skolans utbildningsplan gett dig tillräckligt med förkunskaper för att utföra ditt arbete på ett korrekt sätt?

Praktiken

- Beskriv vilka kunskaper du lärde dig under den fartygsbelagda utbildningen.

- Beskriv på vilket sätt du var delaktig i arbetet ombord.

IV.

Vid första arbetstillfället.

- Beskriv de arbetsmoment som du känner varit svåra.

- Beskriv hur du löst arbetsuppgifter som du haft svårigheter med.

- Beskriv de arbetsmoment som du känner varit lätta.

- Beskriv hur hjälpsamma dina arbetskollegor var vid ditt första arbetstillfälle.
- Hade du varit elev på första båten innan du började arbeta som fartygsingenjör där?
 - Beskriv hur det har hjälpt dig att utföra dina arbetsuppgifter.

V.

Övrigt.

- Något du själv vill tillägga?

Bilaga II

Hej! Mitt namn är Daniel Larsson och jag arbetar själv som fartygsingenjör på fartyg. Jag håller nu på med mitt examensarbete som handlar om hur nyexaminerade sjöingenjörer känner att de har tillräckliga förkunskaper/kompetens för att utföra sina arbetsuppgifter som fartygsingenjör.

Jag har valt att använda mig av intervjuer i detta arbete för att få svar på mina frågor där intervjun kommer att spelas in för att sedan transkriberas. Det inspelade materialet kommer vara konfidentiellt och kommer ej att spridas och det kommer bara vara jag som lyssnar på det. Dina personuppgifter kommer inte att publiceras i arbetet, du kommer vara helt anonym. Du får när som avsluta intervjun och du kan själv välja att avstå från att svara på vissa frågor. Du har också rätt till att ta del av transkriberingen innan arbetet publiceras samt att ta del av arbetet efter publicering.

Du kommer på förhand få ta del av intervjufrågorna så du vet vilka frågor som kommer att ställas under intervjun. Uppskattningsvis kommer intervjun ta ca xx min.

Jag hoppas du väljer att delta i mitt arbete.

Med vänlig hälsning

Daniel Larsson

Mobilnummer:

Mejl:

Bilaga III, intervju 1 Personligt

I.

Om den intervjuade.

- Vilket lärosäte studerade du på?

-Chalmers

- Vilket år tog du examen?

-2016

- Började du arbeta direkt som fartygsingenjör efter examen?

-Ja

II.

Förkunskaper innan sjöbefälshögskolan.

- Vilket program läste du på gymnasiet?

-Teknisk företagsamhet.. det är en kombination av teknik och industriprogram

Beskriv vilken nytta du haft av tidigare utbildningar i ditt jobb som fartygsingenjör.

-Lärde mig ju svetsa på gymnasiet., svarva, fräsa. Lite allmän mekanisk verkstad och så, det är väl det som jag haft nytta av. Läste mycket matte, teknik, hållfasthet men ju inget man hade nytta av i själva jobbet. Så det är väl dom praktiska momenten.. ifrån ehh...a men verkstadsdelen

- Beskriv vilken nytta du haft av tidigare arbeten i ditt jobb som fartygsingenjör.

-Jag har ju inte jobbat innan., sommarjobbat men det är ju inget.

Har du något intresse/hobby som gett dig förkunskaper som hjälpt dig i ditt valda yrke?

-Ja det tror jag gett mest.. ehh..med skogsbruk och allmänt.. laga saker allmänt med gård och bilar och traktorer och.. så där har det väl varit mycket fixa och skruva och utföra service själv. Så det har gett en god bakgrund eller grundnivå av förståelse.

Farsan har varit ju varit fartygselektriker så det har ju varit mycket förståelse.. hur el och sånt där., så det har man haft nytta av.. det är väl det

➤ Beskriv hur den kunskapen hjälpt dig.

- Har du föräldrar eller närstående inom samma yrke som du kunnat ta hjälp av?

➤ Beskriv hur det hjälpt dig.

-Ah det är ju farsan då, han har ju varit fartygselektriker då. Han har ju varit på många båtar [PAUS], förklarat en del när jag ställer en del frågor om hur man ska felsöka saker. Nä så han har jag haft ganska stor nytta av, det har ju varit allt från. Det har ju varit allt från generatorinstallation... navigation., brygginstallationer. Nä så det har varit stor nytta.

III.

Utbildningen på sjöbefälshögskolan.

- Är det något ämne som du känner att skolan skulle kunna lägga mer fokus på?

-Det är väl två delar, det är väl det själva praktisk. Praktiken var väl bra men den praktiska delarna i skolan var väl lite mer tafatta och mindre seriösa, skulle varit mer verklighet och mer seriösare, mer av allt.

Intervjuare: Mer praktiska delar?

-Ja och så den, vi hade ju någon ledarutbildning eller vad det var.. man blir ju ändå befäl och man ska ha ett visst ansvar men den tyckte jag, gav inte alls vad man förväntade sig att den kunde gjort. Man får ju ändå rätt stort ansvar över hjälpsystem o så, så där hade de nog lägga mer fokus på, man har faktiskt ansvar för de sakerna man har hand om eller de man får, lite mer förståelse för det.

Intervjuare: Så det är dom två delarna då?

-Ja

➤ Beskriv varför.

- Är det någon kurs som du känner var överflödig?

-Näe.. alltså det kan man ju säga vad man vill om termodynamik och förbränningsmotorteori så, men man har ju ändå fått en förståelse för sakerna, det är ju inte, även om man aldrig sitter själv i just den rollen och designar ett system och så, men man har ju fortfarande en förståelse. Vilket kan vara väldigt bra om man sitter och.. om man nu har ett problem och man nu får hjälp, utav en expert. Så att dom inte kör över en helt och hållet, så att man ändå förstår att ,så här fungerar det med Bernoullis ekvation eller om man är i tryckuppsättning så är det inte normalt med dom här rördimensionerna eller ah. Även om man inte skulle byta jobb, den är ju väldigt bred, dom har väl ändå ändrat i mer landfokus med drift och så men de är, nä jag skulle nog inte säga nån var överflödig.

➤ Beskriv varför.

- Vilken del/kurs/kurser av utbildningen tycker du hjälpt dig mest vid ditt första arbetstillfälle?

-Praktiken. Sen är det ju också.. jag hade väl ändå en ganska bred bakgrund om man säger så med praktiska moment med skruvande och sånt, det var många som inte visste vad ett tändstift var fick man känsla av första året å, nä men det är ju så när man inte har; det är ju inga krav på förkunskapen när det kommer till det praktiska då får man ju ha bred igång första året... Sen har jag fartyg så det var väl mycket nytt systemtänk så

➤ Beskriv på vilket sätt.

- Beskriv vilket lärosätt du tycker givit mest i dina studier: föreläsningar, seminarium, laborationer, praktiska moment, studier på egen hand, osv.

-Praktiska moment. Sen är det väl klart att, alltså, även om man nu börjar, alltså när man är färdigutbildad maskinist är det ju väldigt praktiskt det är ju inte så mycket teori bakom det, men sen om du blir chief eller teknisk inspektör så är det väl klart att man har nytta av att ha så mycket teori bakom sig. Men just det för att va fartygsbefäl så är det ju det praktiska som gett mest

Intervjuare: *Så det blir senare i karriären man har nytta av det teoretiska?*

-Ja, det blir det

- Anser du att skolans utbildningsplan gett dig tillräckligt med förkunskaper för att utföra ditt arbete på ett korrekt sätt?

-Ja, för mig får jag nog säga

Praktiken

- Beskriv vilka kunskaper du lärde dig under den fartygsbelagda utbildningen.

-Jag fick lära mig systemtänk, jag fick lära mig avhjälpande, förebyggande underhåll, underhållssystem det är så här vad man ska prioritera, vad som är viktigt, lära sig att inte lita på andra människor, att man eh, men att eh man kan inte lita på, speciellt om man håller på att felsöker, om det säger att det är okej men det kanske inte är okej för de inte kollat det, att de inte har den kunskapen, så man inte fortsätter och felsöker nästa sak utan att ha kontrollerat de grundläggande sakerna

- Beskriv på vilket sätt du var delaktig i arbetet ombord.

-Ah, första praktiken var man väl mest med motorman och gjorde rutinmässiga jobb. Andra, tre, fjärde hängde man ju med tredje, andrefartygsingenjör. Sista perioden var man ju näst intill självgående efter några veckor, fick egna jobb och arbetade sida vid sida vid större jobb. Så jag fick eller jag känner man ändå fick ansvar, jag fick ju arbeta självständigt och driva egna projekt och så.

Intervjuare: *Så du var delaktig på alla båtar du var på?*

-Ja

IV.

Vid första arbetstillfället.

- Beskriv de arbetsmoment som du känner varit svåra.

-All pappersskrivande och hålla koll på alla papper som man skulle fylla i som man gjort vid bunkring och diverse jobb. Sen är väl alla jobb svåra om man inte, har man bra medarbetare så har man ju alltid någon att fråga eller ta hjälp av, så brukar man ju ändå lösa det till sist. Och är det, det något som är trasigt så kan det inte bli mer trasigt när man håller på med det, antingen blir det bättre eller så får man köpa nytt, det är väl mest ta till insikt att man inte.., att om saken är trasig så måste man ju ändå försöka, kan ju inte bli mer än trasigt och den är ju redan trasig, så det är ju, så det är bara att köra

- Beskriv hur du löst arbetsuppgifter som du haft svårigheter med.

-Ah man har tagit hjälp, jag har haft väldigt bra närmaste öhh, förstemaskinist och chief och man får alltid hjälp uppåt, om man frågar.

- Beskriv de arbetsmoment som du känner varit lätta.

-Städa.. Nä, men jag vet inte vad, alltså rutinjobb är väl alltid, känner man väl lätta men det är väl dom man tyckt var tråkigast med men det är samma sak varje lördag. Alltså lättare rutincheck och sånt där, man kollar alla högnivåalarm och lågnivåalarm och såna enkla grejer. Det är inte så intellektuellt stimulerande eller vad man ska säga

- Beskriv hur hjälpsamma dina arbetskamrater var vid ditt första arbetstillfälle.

-Det får nog väl säga att dom var mycket, egentligen, de hade ju förståelse för att det var första båten också eftersom jag kom direkt från skolan och satte väl ändå nivån på arbetsmoralen och arbetandet, det var en bra sammanhållning på den båten. Om alla känner sig delaktiga, att man arbetar för att få det bättre.

- Hade du varit elev på första båten innan du började arbeta som fartygsingenjör där?

-Ah, det var jag. Sista och sista praktiken och restpraktik.

- Beskriv hur det har hjälpt dig att utföra dina arbetsuppgifter.

-Det har ju ändå vart till väldigt stor hjälp, om man bara gör enkla saker som att veta vart man ska leta efter saker, efter verktyg vart, layout vad det är för maskiner och man har koll på standardjobb eftersom man ändå har gjort dom jobben innan så hade man koll på att ”ah just det, det var så här eller manualen står det vad hur man ska göra, vart man ska hitta mycket saker, det är ju det, det tar ju sån extrem tid att lära sig nya saker när man kommer till en ny båt eller ja, en ny arbetsplats, bara det här hitta saker och veta hur det fungerar. Så det är ju väldigt lätt när man kommer tillbaka till nåt man känner igen eller van vid.

V.

Övrigt.

- Något du själv vill tillägga?

-Nej..., intressant exjobb. Hoppas du får många bra svar.

Bilaga III, intervju 2 telefon

Intervjuupplägg

Tid och datum för intervjun.

I.

Om den intervjuade.

- Vilket lärosäte studerade du på?

-Kalmar, linneuniversitet

- Vilket år tog du examen?

-2017

- Började du arbeta direkt som fartygsingenjör efter examen?

-Ja

II.

Förkunskaper innan sjöbefälshögskolan.

- Vilket program läste du på gymnasiet?

-Samhäll/forskning

Intervjuare: Kan du förklara det lite?

-Ehh, ah det var väl, vad ska man säga, väldigt brett program, kanske lite mer inriktat på samhällsorienterade ämnen men, ah, generellt ,ah, vad ska man säga, högskoleförberedande program.

Beskriv vilken nytta du haft av tidigare utbildningar i ditt jobb som fartygsingenjör.

-Ah, det är nog noll. Alltså då antar jag att du förutom den sjöingenjörsexamen då eller?

Intervjuare: **Ja, precis.**

-Ah, nä, det säger jag noll på.

- Beskriv vilken nytta du haft av tidigare arbeten i ditt jobb som fartygsingenjör.

-Ah, men då skulle jag säga att när jag jobbade som servicetekniker på Carlsberg, då det var väldigt, vad ska man säga, självständigt och man fick, ja, skruva och felsöka och hålla på med, ja, såklart mindre än på ett fartyg men iallafall så hålla på med små mindre system och försöka fixa och reparera och förstå det.

Har du något intresse/hobby som gett dig förkunskaper som hjälpt dig i ditt valda yrke?

-Ae, nej, det skulle, nej det tror jag inte.

➤ Beskriv hur den kunskapen hjälpt dig.

- Har du föräldrar eller närstående inom samma yrke som du kunnat ta hjälp av?

-Ja, absolut. Både min bror och pappa är sjökaptener så att dom har alltid funnits, ah, nära till hands och jag har ju själv, jah, alltså sjöfarten för min del har aldrig varit något främmande utan jag är uppvuxen med det och har alltid haft nära, nära in på livet, eller vad man ska säga.

➤ Beskriv hur det hjälpt dig.

III.

Utbildningen på sjöbefälshögskolan.

- Är det något ämne som du känner att skolan skulle kunna lägga mer fokus på?

-Ah, jag vet inte, el, kanske, skulle jag nog säga, generallt mer el.

➤ Beskriv varför.

-Ah men jag skulle säga att det är där, men det är ju svårt att säga för iallafall hos oss då så är det ju, vi har ju elektriker, han är ju bara där på halvtid så, alltså man, man arbetar ju inte med det riktigt så att det är ju svårt att säga hur mycket man har med, hade med sig från skolan direkt när man var grön, det svalnar ju med tiden liksom.

Ah, jag vet inte, alltså, näe alltså ah jag vette tusan, ah, nä skriv bara att, nä, jag skulle säga att utbildningen var bra, vi kör på det istället

Intervjuare: *Men lite mer el?*

-Ja, det skulle jag säga.

- Är det någon kurs som du känner var överflödig?

-Öhh, näe det skulle jag väl inte säga, alltså, det är ju många kurser, eller många kurser men vissa av dom här vi hade i slutet där är ju mer., när du kommer upp i högre positioner, jag skulle säga att... ja, nä, jag skulle säga att min inblick i liksom hur vår utbildning står sig mot den danska skulle jag säga att vi står oss väl iallafall. Det är mitt, mitt intryck iallafall.

➤ Beskriv varför.

- Vilken del/kurs/kurser av utbildningen tycker du hjälpt dig mest vid ditt första arbetstillfälle?

-Ah, jag skulle nog säga att det är dom här grundläggande.. fysikaliska kurserna som termodynamik och hydrodynamik och det, att man har en, man har ändå en bra förståelse när man kommer från skolan, hur, hur saker och ting hänger samman med tryck, temperaturer och liksom generellt hur motorn och sånt fungerar, så är väl mer det jag skulle säga.. Man står på en väl, en god kunskapsgrund för att liksom, ah, komma igång direkt eller vad man ska säga.

➤ Beskriv på vilket sätt.

- Beskriv vilket lärosätt du tycker givit mest i dina studier: föreläsningar, seminarium, laborationer, praktiska moment, studier på egen hand, osv.

-Ah jag skulle nog säga, praktiska moment och laborationerna

- Anser du att skolans utbildningsplan gett dig tillräckligt med förkunskaper för att utföra ditt arbete på ett korrekt sätt?

-Jo, det tycker jag, absolut.

Praktiken

- Beskriv vilka kunskaper du lärde dig under den fartygsbelagda utbildningen.

-Ah, men alltså, jag skulle mycket säga det. Det som jag skulle säga är då det viktigaste man lär sig under praktiken det är ju mer hur man själv hanterar det här eh, alltså, det här speciella sociala livet och hur det är o va isolerad under rätt lång tid, å det, det är nog de jag skulle säga att man tar med sig mest från praktiken. Sen, sen liksom det här, ah, jag tycker i alla fall det är svårt, för det är sån sjukt stor skillnad att vara elev och komma ut som befäl. Det går liksom inte riktigt och bara att gå på att ha det ansvaret, det tycker nog jag är den största skillnaden liksom och det skulle jag säga, man känner inte alls av det eller jag gjorde inte det när man är elev.

- Beskriv på vilket sätt du var delaktig i arbetet ombord.

-Ehh, det berodde lite på, var man på de här filippinska båtarna och sånt då fick man ju inte göra jättemycket kanske men, alltså, jag skulle säga, ju längre utbildningen gick ju mer fick man vara med och göra och så. Så skulle jag nog säga det.

-Intervjuare: Men du kände att du var delaktig på alla båtar?

-Ah, det skulle jag säga, men sen är det ju svårt också alltså, har du liksom en ryss som förstemaskinist eller filippinsk andremaskinist alltså dom är ju. Ah, det är problem med språket och det är såna grejer.

IV.

Vid första arbetstillfället.

- Beskriv de arbetsmoment som du känner varit svåra.

-Eh, ah det är ju typ... jag skulle säga oljedagboken, ah bunkring, eh, ah. Det är dom två skulle jag säga då, som jag stressade över i början. Men det är ju mest för att man, i början så tänker man att det är så sjukt viktigt att det verkligen blir rätt, men så ju längre man arbetar så inser man att, ah, det inte är alla som har styr på det där i alla fall. Men det är nog mest det man stressar över i början

- Beskriv hur du löst arbetsuppgifter som du haft svårigheter med.

-Jo, läsa SMSen, prata med seniorbefäl åh, ah, liksom.. Ah, dom två skulle jag säga.

- Beskriv de arbetsmoment som du känner varit lätta.

-Ehh, ja, jag skulle nog säga att eh. Det blir väl som med allt, första gången man gör något blir det lite lurigt sen när man gjort det några gånger så blir det enkelt, man blir trygg i det, så att det är ju svårt, jag skulle säga, ah, man blir ju trygg med tiden, alltså det. Det är ju rutiner och allt sånt, man blir ju trygg liksom, i sin yrkesroll, så i början så tyckte man väl allt, eller jag tyckte det att de mesta var: vafan ska man göra här men sen så när man gjort det två, tre gånger så borde man veta att det gick bra så kör man bara på det liksom.

- Beskriv hur hjälpsamma dina arbetskolligor var vid ditt första arbetstillfälle.

-Nä men, jag tyckte de var bra. Jag gick dubbelt i 10 dar innan jag började, jag gick själv då som andre maskinist åh. Jag, jag tycker nog dom, dom, ja dom flesta har liksom vart hjälpsamma och så och så klart får man ju fråga och sånna saker, men ah, jag tycker, där jag vart i alla fall, min erfarenhet av, ah, det har aldrig varit några problem så länge du har frågat, det har bara kört på.

- Hade du varit elev på första båten innan du började arbeta som fartygsingenjör där?

-Nä, jag hade aldrig varit på en roro-båt

- Beskriv hur det har hjälpt dig att utföra dina arbetsuppgifter.

V.

Övrigt.

- Något du själv vill tillägga?

-Eh, jag skulle vilja generellt med utbildningen men det vet jag inte om jag sagt innan men man borde lägga mer krut på oljedagboken, så man verkligen förstår och lär sig skriva den, det tycker jag vi knappt vi gick igenom i skolan.

Bilaga III, intervju 3 personligt

Intervjuupplägg

Tid och datum för intervjun.

I.

Om den intervjuade.

- Vilket lärosäte studerade du på?

-Chalmers, Göteborg

- Vilket år tog du examen?

-Våren 2014

- Började du arbeta direkt som fartygsingenjör efter examen?

-Ehh, nja, jag fick inget jobb direkt där på västkanten, men, jag tog examen i juni och sen började jag i september som fartygsingenjör.

II.

Förkunskaper innan sjöbefälshögskolan.

- Vilket program läste du på gymnasiet?

-Eh, på gymnasiet läste jag teknik med en inriktning konstruktion.

- Beskriv vilken nytta du haft av tidigare utbildningar i ditt jobb som fartygsingenjör.

-Ehm, ah, gymnasieutbildningen hade jag väl inte så mycket nytta av mer än att man ehh, vi läste, man läste en del data och sånt, det har man väl haft lite nytta av. Sen ehh, sen skulle jag snarare vilja säga att gymnasieutbildningen hade jag ju nytta av för att göra sjöingenjörsutbildningen, eh, för att, ah, man fick ju läsa mycke matte och såna saker.

- Beskriv vilken nytta du haft av tidigare arbeten i ditt jobb som fartygsingenjör.

-Ehh, ja, jag har ju jobbat i matbutik, innan, under studieåren och så där. Ehhm, rent praktiskt, arbetsmässigt så har jag väl inte haft så mycket nytta av det. Ehh, mer än kanske förståelse för orderläggning och beställningar och sånt där kanske man haft lite nytta av, att man vet hur det fungerar. Snarare hur, alltså det sociala på en arbetsplats, när man jobbar nära, tätt med mycket folk, olika människor med olika förutsättningar. Ehh, så att, man kan väl säga att, man har ju fått lära sig att hantera människor, det är väl det som jag har haft mest nytta av, tror jag.

- Har du något intresse/hobby som gett dig förkunskaper som hjälpt dig i ditt valda yrke?

-Ehh, ja, alltså, eh, båtlivet har jag ju alltid haft med mig sen liten alltså att vara till sjöss, eh, med fritidsbåtar och så där då, inte, inte yrkesmässigt. Ehhm, en del fiske så har jag varit med och hjälp till på olika fiskebåtar men i familjen har vi alltid haft båt och så. Ehh, så, alltså termer och sånt som man använder till sjöss, det har jag ju liksom haft med mig mycket sen innan, alltså, när man pratar om alltså styrbord och babord och såna saker. Sen har jag ju alltid haft ett intresse, ah, skruva på saker, ah. Man har ju skruvat på mopeder och när jag var riktigt liten så fick man ju skruva isär gamla radioapparater och sånt där, bara för, inte så mycket för att laga men, för att, jag var väldigt nyfiken på hur det såg ut inuti och titta på kort och sånt där, leka med liksom. Men mopeder och sånt där har man ju skruvat på, trimmat och haft sig, försökt, fixat och donat lite. Så det är väl, intresset för att skruva har man nog alltid haft med mig lite, praktiskt, jag har alltid varit intresserad av att arbeta praktiskt.

➤ Beskriv hur den kunskapen hjälpt dig.

- Har du föräldrar eller närstående inom samma yrke som du kunnat ta hjälp av?

-Ehh, nja, inte direkt så, inte inom sjöfart, jag har haft min morfar, han gjorde nån, han seglade som motorelev, ah, nångång för 50 år sen och min mormors nye man har också seglat som hökarhalva nån, nån enstaka törn så där när han var ung. Men ingen inom min familj som jobbat eh, till sjöss så direkt. Så atte, men däremot så jobbar min pappa han jobbar ju med reservdelar för, ah, på volvo, dieselmotorer och så. Han har ju haft en viss kunskap om, ah, maskiner som jag kunnat ta del av, ehh, samma där då man har ju hållt på och serva och skruva på båtmotorer och sånt där, eh, så det har man väl haft lite nytta av, dieselmotor, dieselmotorer är ju i stort sätt likadana oberoende hur stora de är, fungerar ju ungefär på samma sätt.

Men nej det har jag inte, jag är först.

Beskriv hur det hjälpt dig.

III.

Utbildningen på sjöbefälshögskolan.

- Är det något ämne som du känner att skolan skulle kunna lägga mer fokus på?

-Ja just det, ehm, nja, ah,. Jag tror nog det handlar mer om, alltså, sitt eget fokus. Tror atte skolan dom, eh, dom lägger ju mycket fokus, det är mycket fokus på dom här ämnena som är tuffa, eh, matteämnena och liksom och så, sen handlar det nog mest om hur man själv, eh, hur man lägger sitt eget fokus. Vad man själv har lätt för, svårt för, eh, så, alltså man får nog försöka, är det så att man har svårt för ett visst ämne då måste man kanske lägga mer av sin studietid på det. Skolan lär nog ut det som, det som behövs, sen så är det nog upp till var och en vad man behöver lägga mer fokus på. Sen kan man ju alltid dividera om att man ska ha fler lektionstimmar för vissa saker och sådär men eh, nä jag tror inte, jag tror att skolan ehh, nä, jag tyckte nog att det var rätt så bra. Man kan liksom inte nöta ett visst ämne hur länge som helst heller utan det måste ju ha en viss takt för man vill ju bli klar med grejerna liksom. Jag tror det är mycket till var och en att fördela sin egen tid.

➤ Beskriv varför.

- Är det någon kurs som du känner var överflödigt?

-Au, den fackliga engelskan, eh. I alla fall så som jag har jobbat sen jag gick ut så, har det ju liksom inte funnits nån anledning för mig att kunna mer engelska än vad jag har lärt mig under grundskolan och gymnasiet för dom man jobbar

med kan inte mer engelska än att man kan göra sig förstådd och då hjälper det inte så mycket att jag kan säga massa fina ord på fackspråk när jag pratar med kollegor som precis bara kan uttrycka sig på engelska så att, den kursen, eh, näe, den kunde jag ha lagt på något annat istället.

Sen finns det väl säkert andra branscher där, där folk pratar bättre engelska och då har man väl mer nytta av det kanske. Jag kan tänka mig att de som jobbar på deck har en bättre nytta av facklig engelskakurs än vi som jobbar i maskin, vi har inte så mycket kontakt med, utanför båten liksom.

➤ Beskriv varför.

- Vilken del/kurs/kurser av utbildningen tycker du hjälpt dig mest vid ditt första arbetstillfälle?

-Praktiken, 100 procent. De ehh, alltså praktiken är ju, utan praktiken hade man inte klarat att komma ut på en båt, tror inte jag, om man inte har seglat innan. Bara den teoretiska biten, eh, jag tror inte man hade löst ett andre maskinist jobb, utan praktik så att. Ah det är helt klart det viktigaste på hela utbildningen, praktiska biten. Jag tror inte det finns, finns nog egentligen inte någon kurs utöver praktiken som är, liksom, så relevant för yrket, helt klart. Sen fyller alla kurser en funktion, men helt klart praktiken.

➤ Beskriv på vilket sätt.

- Beskriv vilket lärosätt du tycker givit mest i dina studier: föreläsningar, seminarium, laborationer, praktiska moment, studier på egen hand, osv.

-Mm, ah, alltså samma där, praktiska moment tycker jag ju är väldigt bra, eh, sen så är det ju vissa ämnen, ehh, så skulle jag vilja säga föreläsningar då, om vi säger dom här matematiska ämnena och den biten så skulle jag vilja säga föreläsningar, föreläsningar och vi hade såna här eh, där man satt och räknade själv fast läraren var där så att man kunde fråga, jag kommer inte ihåg vad de kallade det. Det var även i termodynamik och så, det var liksom föreläsningar, då gick det igenom eh, en viss del om det vi skulle fokusera på just den veckan och sen hade man då kanske på eftermiddagen, laboration var det inte men, då var det, då gick inte läraren igenom utan då var han där och så fick man sitta och arbeta med uppgifter då, det hette någonting, jag kommer inte ihåg vad det hette, dom var ju bra också för då, då, körde man fast med någon uppgift så fanns det ju någon lärare att fråga, alltså satt man hemma och fastnade så var det ju svårt att komma vidare, eh, sen, lite olika för olika ämnen, eh, el och el och sånt där, där var det ju väldigt bra med praktiska moment tyckte jag, man

fick liksom testa sig fram lite och få det att fungera, det är en sak att liksom rita upp det men att faktiskt koppla det, bygga det och se att det funkar, det är ju väldigt, sen är det ju, det mesta får man nog i sig när man sitter på egen hand, egna studier och så. Man behöver föreläsningar och allt det här liksom för å, ah, för å liksom veta hur man ska attackera ett problem sen så måste man liksom nöta det själv genom att lösa uppgifter och såna saker. Men eh, ah, praktiska moment är ju bra, det är väldigt bra. Alltså elpraktiken, verkstadspraktiken, alltså, fartygsförlagd praktik, alla dom är väldigt bra.

- Anser du att skolans utbildningsplan gett dig tillräckligt med förkunskaper för att utföra ditt arbete på ett korrekt sätt?

-Ja-a. Det tycker jag nog. Ehh, jag skulle vilja säga att, ah alltså de, jo men det gör det ju, alltså jag kan ju säga att jag har ju lärt mig, om man säger det jag kan idag så har jag lärt mig 30% på utbildningen och 70% på att börja jobba, ehh. En grej som jag kanske kan tycka som skolan skulle haft med, det är lite problemlösning, alltså felsökning e faktiskt en grej som skolan inte lägger så mycket energi på, hur man ska börja felsöka på saker och ting, för det handlar ju mycket i yrket om att felsöka eh, att man då liksom, hur man då ska attackera ett problem, hur man går tillväga för å lokalisera det, jordfel till exempel, alltså vilken ände man börjar lite, sånt, de är en grej som skolan skulle kunna ha med kanske, felsökningsmetoder. För olika saker liksom, framförallt el-biten. Men det är nog, det kan bero på att jag själv tycker att el-biten är det krångligaste, jag har mycket lättare för mekanik åh. Men jag skulle nog ändå säga att det man gått igenom i skolan är ju det man behöver kunna, eh, sen hur väl man tat till sig det är det är nog samma där upp till var och en. Sen hade väl jag kunnat känna att jag skulle lagt betydligt mer krut på elkurserna än vad jag gjorde, för att få bättre förståelse.

Praktiken

- Beskriv vilka kunskaper du lärde dig under den fartygsbelagda utbildningen.

-Ehh, alltså, allt i stort sett, eh. Allt från hur man, hur man fungerar på en båt, alltså hur man samarbetar, hur liksom, ah. Alltså allting som man liksom fick höra om i skolan förstog man ju när man väl kom på praktik liksom när man fick, när man såg hur sakerna, hur det faktiskt gick till. Sen har det ju väldigt mycket med att göra vilken båt man vart på, vilket folk man har haft, hur man själv är, men eh. Nä, jag skulle vilja säga att det mesta man lärt sig på utbildningen är ju på den fartygsbelagda utbildningen, det är helt klart.

- Beskriv på vilket sätt du var delaktig i arbetet ombord.

-De flesta båtar jag vart på, där var man ju, jag var väldigt delaktig i allt, eh, på vissa har man ju fått gå med då, både andre och förste maskinisten, ehm och liksom. Jag har vart som en, en extra, jag har mer känt att som att man vart en extra gubbe att ha med i arbetet liksom. Så har man vart med och fått lära sig hur man gör, ah. Vart med och fått göra allting från överhalingar till felsökning åh,eh, rutiner alltså uppstart och sånna grejer. Ja, jag har försökt vara med på så mycket som möjligt när jag vart på praktik, för det var där man lärde sig mest.

IV.

Vid första arbetstillfället.

- Beskriv de arbetsmoment som du känner varit svåra.

-Njae, det som, det är ju återkommande då, det är ju att el-biten, som jag har, det är min, det är det jag själv tycker är svårast, sen brukar det alltid lösa sig men eh, det tar kanske lite längre tid än för någon annan, kanske behöver söka mig till mer info. Men annars skulle jag inte påstå att det är något som varit särskilt svårt så de. Utrustning som krånglar mer än vad den behöver göra, men, ah, förr eller senare så löser man ju det. Men, eh, rent personligt så känner jag ju mest beskygger inför när det är större problem med el, elektronik.

- Beskriv hur du löst arbetsuppgifter som du haft svårigheter med.

-Samarbete. Samarbete med eh, andra ombord, samarbete med servicetekniker eller tillverkare då på iland, eh, utbyte av information med andra båtar, systerbåtar till exempel. Men oftast så, oftast så börjar det ju med att man felsöker så mycket man bara kan, man kanske beskriver problemet för, man tar kontakt med tillverkaren och beskriver problemet, får förslag, kollar upp det och till slut så ringar man in felet så hittar man det. Men det är mycket liksom, man diskuterar ombord sins emellan åh vad man själv tycker. Många gånger kan det hjälpa att sova en natt också, dan efter brukar man se det på ett annat sett, kan jag tycka.

- Beskriv de arbetsmoment som du känner varit lätta.

-Ah, alltså. Rutiner alltså, det är ju väldigt mycket rutiner, det är väldigt mycket rutiner i detta arbetet, alltså efter ett tag när man kan dom så är ju det lätt. Man kan väl säga att allt vi gör på rutin går ju lätt, allt som är oföresett är svårare, skulle jag vilja säga. Några specifika arbetsmoment så direkt har jag väl inte.

Underhållsprogrammet, såna jobb som ligger i underhållsprogrammet, när man gjort samma jobb några gånger så kan man ju det sen.

- Beskriv hur hjälpsamma dina arbetskamrater var vid ditt första arbetstillfälle.

-Mycket. Mycket hjälpsamma skulle jag vilja säga, jag har väl aldrig upplevt att få hjälp av folk runt omkring mig alltså även under praktik och så. Alltså, det handlar väl mycket om, visar man intresse och så där åh försöker jobba på så gott man kan så, då, då hjälper folk gärna till, man är trevlig o så där. Men har jättemycket, jag har lärt mig extremt mycket av mina kollegor, sen vet jag att nån har väl i efterhand beskrivit mig som att jag frågade alldeles för mycket när jag kom ut i början, men jag menar är man ny så vill man ju inte göra fel, då vill man ju se till att det blir rätt. Så kände jag i alla fall i början, bättre att fråga en gång extra.

- Hade du varit elev på första båten innan du började arbeta som fartygsingenjör där?

-Nej. Men däremot hade jag varit elev i, ah, allra första båten var jag inte länge. Men andra båten var i samma rederi som den båten jag jobbar på nu.

- Beskriv hur det har hjälpt dig att utföra dina arbetsuppgifter.

V.

Övrigt.

- Något du själv vill tillägga?

-Näe, det tror jag inte.

Bilaga V, intervju 4 telefon

Intervjuupplägg

Tid och datum för intervjun.

I.

Om den intervjuade.

- Vilket lärosäte studerade du på?

-Kalmar

- Vilket år tog du examen?

-2018

- Började du arbeta direkt som fartygsingenjör efter examen?

-Ja

II.

Förkunskaper innan sjöbefälshögskolan.

- Vilket program läste du på gymnasiet?

-Naturvetenskap

- Beskriv vilken nytta du haft av tidigare utbildningar i ditt jobb som fartygsingenjör.

-Ja, det är väl mest matematiken o kemin man har haft nytta av.

-Intervjuare: På vilket sätt?

-Eh, ja. Kemin är väl förståelsen för kemiska reaktioner och matten är ju att räkna lite.

- Beskriv vilken nytta du haft av tidigare arbeten i ditt jobb som fartygsingenjör.

-Eh, ja. Näe, men det är väl just förmågan att arbeta med olika personer, sammarbeta.

- Har du något intresse/hobby som gett dig förkunskaper som hjälpt dig i ditt valda yrke?

-Ja, det är väl skruva på bilar, kan jag tänka mig. Näe, det är ju just det att man är teknisk lagd, man gillar teknik. Skruvade är rätt lika var som.

➤ Beskriv hur den kunskapen hjälpt dig.

- Har du föräldrar eller närstående inom samma yrke som du kunnat ta hjälp av?

-Eh, ja det har jag.

➤ Beskriv hur det hjälpt dig.

-Fått mig intresserad av yrket, ja det är väl så. Kunnat fråga om det varit något.

III.

Utbildningen på sjöbefälshögskolan.

- Är det något ämne som du känner att skolan skulle kunna lägga mer fokus på?

-Ja, det är väl lagar och regler. Det här med IMO och allting, lite djupare i det. Men det har väl lite med att man jobbar på inom tank också att man vill ha det annars hade man nog inte behövt det. Kan jag tänka mig.

-Intervjuare: Så det handlar lite om vilket typ av fartyg man hamnar på?

-Ah, precis. Men eh, generellt kunde man ju lagt mer energi på det.

➤ Beskriv varför.

- Är det någon kurs som du känner var överflödig?

-Näe, det var det väl inte. Nej.

➤ Beskriv varför.

- Vilken del/kurs/kurser av utbildningen tycker du hjälpt dig mest vid ditt första arbetstillfälle?

-Jag svarar engelskan där, utan den hade det nog inte gått.

Intervjuare: Är det den tekniska engelskan du menar då?

-Ah, precis.

➤ Beskriv på vilket sätt.

-Ah det är väl språket, det tekniska språket i manualer och sånt.

- Beskriv vilket lärosätt du tycker givit mest i dina studier: föreläsningar, seminarium, laborationer, praktiska moment, studier på egen hand, osv.

-Eh, föreläsningar gav nog mest och sen praktiska moment.

- Anser du att skolans utbildningsplan gett dig tillräckligt med förkunskaper för att utföra ditt arbete på ett korrekt sätt?

-Eh, ja det tycker jag.

Praktiken

- Beskriv vilka kunskaper du lärde dig under den fartygsbelagda utbildningen.

-Eh, jae. Men det är nog mest det här med att sköta system, ah, driften liksom. Ah, det här med att köra system.

- Beskriv på vilket sätt du var delaktig i arbetet ombord.

-Ja, det var väl att man arbetade som en andre maskinst.

IV.

Vid första arbetstillfället.

- Beskriv de arbetsmoment som du känner varit svåra.

-Ja, det är väl oljedagboken och det här med, åh, vad man ska, hur man ska skriva allt, vad man ska skriva.

-Något mer?

-Nja, nja det är väl just att köra system där också.

- Beskriv hur du löst arbetsuppgifter som du haft svårigheter med.

-Ta det lite lugnt och läst på innan jag börjat.

- Beskriv de arbetsmoment som du känner varit lätta.

-Ah, det är väl rutiner. Det är väl de som är lätta, sånt man gör om och om igen.

- Beskriv hur hjälpsamma dina arbetskamrater var vid ditt första arbetstillfälle.

-De var väldigt hjälpsamma.

- Hade du varit elev på första båten innan du började arbeta som fartygsingenjör där?

-Ja, det hade jag.

➤ Beskriv hur det har hjälpt dig att utföra dina arbetsuppgifter.

-Ja det var att man hade fartygskännedom, på ett visst fartyg

-Intervjuare: Det tar lite tid att lära känna ett fartyg?

-Ah, precis. Det tar ju liksom 3 månader innan man hittar var skruvmejslarna ligger.

V.

Övrigt.

- Något du själv vill tillägga?

-Näe, inget direkt.

Bilaga VI, intervju 5 mejl

Intervjuupplägg

Tid och datum för intervjun.

I.

Om den intervjuade.

- Vilket lärosäte studerade du på?

-Sjöfarthögskolan I kalmar.

- Vilket år tog du examen?

-2017

- Började du arbeta direkt som fartygsingenjör efter examen?

-Nej.

II.

Förkunskaper innan sjöbefälshögskolan.

- Vilket program läste du på gymnasiet?

-Byggprogrammet.

- Beskriv vilken nytta du haft av tidigare utbildningar i ditt jobb som fartygsingenjör.

-Har ej haft nytta av utbildningar gjoda innan mina studer på sjöingenjörsprogrammet.

- Beskriv vilken nytta du haft av tidigare arbeten i ditt jobb som fartygsingenjör.

-Tidigare arbeten har ej gynnat mig i rollen som fartygsingenjör.

- Har du något intresse/hobby som gett dig förkunskaper som hjälpt dig i ditt valda yrke?

-Inget speciellt intresse eller hobby som jag anser gett mig förkunskaper i valda yrke.

➤ Beskriv hur den kunskapen hjälpt dig.

- Har du föräldrar eller närstående inom samma yrke som du kunnat ta hjälp av?

-Inga av mina föräldrar eller närstående som jag kunnat ta hjälp av.

➤ Beskriv hur det hjälpt dig.

III.

Utbildningen på sjöbefälshögskolan.

- Är det något ämne som du känner att skolan skulle kunna lägga mer fokus på?

-Hade gärna sett att man haft mer verkstadspraktik, både el- och vanlig verkstadspraktik. Mer tid här tror jag hade varit utvecklande.

➤ Beskriv varför.

- Är det någon kurs som du känner var överflödig?

-Sjö- och försäkringsrätt.

➤ Beskriv varför.

-Tycker inte att detta ämne varit särskilt relevant för arbetet, inte än så länge.

- Vilken del/kurs/kurser av utbildningen tycker du hjälpt dig mest vid ditt första arbetstillfälle?

-All form av praktik samt kurserna fartygssystem och komponenter, fartygsdrift, elsystem och felsökning samt driftoptimering och felsökning för att nämna några.

➤ Beskriv på vilket sätt.

-Praktiken samt dessa kurser har så pass nära koppling till det arbetet som utförs som fartygsingenjör och har således varit till stor hjälp.

- Beskriv vilket lärosätt du tycker givit mest i dina studier: föreläsningar, seminarium, laborationer, praktiska moment, studier på egen hand, osv.

-Praktiska moment samt studier på egen hand.

Praktiska moment då jag anser det vara ett bra sätt att skapa en god förståelse för det man tidigare enbart studerat teoretiskt. Studier på egen hand då jag anser att jag lär mig bäst när jag själv får välja hur jag skall strukturera min inlärning.

- Anser du att skolans utbildningsplan gett dig tillräckligt med förkunskaper för att utföra ditt arbete på ett korrekt sätt?

-Ja, jag anser att skolans utbildningsplan gett mig tillräckliga förkunskaper.

Praktiken

- Beskriv vilka kunskaper du lärde dig under den fartygsbelagda utbildningen.

-Tycker att man fick bred praktisk erfarenhet av de olika underhållsåtgärderna som maskinerna och systemen kräver, något som underlättar vid prioritering/planering av det dagliga arbetet.

- Beskriv på vilket sätt du var delaktig i arbetet ombord.

-Fick medverka vid underhåll, rutinarbeten samt övningar bland de olika yrkesrollerna som existerar i ett fartygs maskinrum, både med fartygsmaskinist och motormän, men även självständigt.

IV.

Vid första arbetstillfället.

- Beskriv de arbetsmoment som du känner varit svåra.

-I början tyckte jag att vakterna som ensamt fartygsingenjör i maskinrummet samt större övningar kunde vara lite uppstressande, detta tyckte jag dock försvann rätt fort och man kände sig då istället både lugnare och mer självsäker.

- Beskriv hur du löst arbetsuppgifter som du haft svårigheter med.

-Genom att lugnt och sansat analysera problemet, vissa lösningar kräver ibland lite tid innan man kommer på de, att här ha tålamod brukar ofta vara gynnsamt. I de fall jag känt att jag ej kunnat lösa en arbetsuppgift eller ett problem har jag alltid känt att jag kunnat be arbetskolligor om råd.

- Beskriv de arbetsmoment som du känner varit lätta.

-Passar på denna frågan.

- Beskriv hur hjälpsamma dina arbetskolligor var vid ditt första arbetstillfälle.

-Tycker alla varit väldigt hjälpsamma. Tror de flesta förstår att man omöjligt kan kunna allt direkt när man påbörjar sin första arbetsperiod som fartygsingenjör.

- Hade du varit elev på första båten innan du började arbeta som fartygsingenjör där?

-Har varit elev på det fartyg där jag sedan började arbeta som fartygsingenjör.

- Beskriv hur det har hjälpt dig att utföra dina arbetsuppgifter.

-Har hjälpt mig på ett sådant sätt att jag redan innehar kännedom om, och erfarenhet av, de olika maskinerna och systemen samt deras placering. Att redan innan man börjar arbeta som fartygsingenjör veta hur fartyget ser ut rent strukturellt är till stor hjälp vid olika larm, både maskinlarm men även vid brand/incidentslarm och övningar.

V.

Övrigt.

- Något du själv vill tillägga?

-Inget att tillägga